

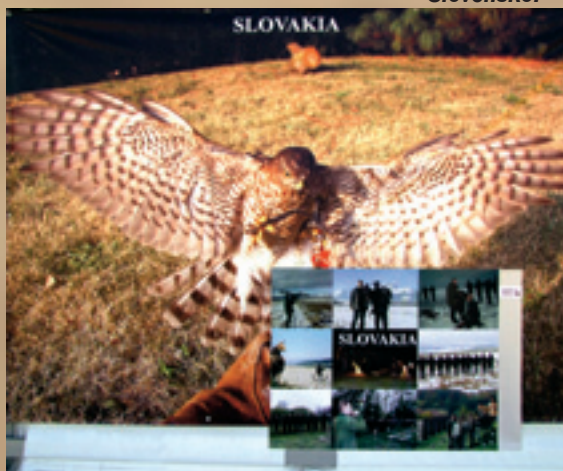
**P**odujatie usporiadal Úrad pre kultúru a kultúrne dedičstvo (Abu Dhabi Culture & Heritage, ADACH) a Sokoliarsky klub (Emirates Falconer's Club) pod záštitou prezidenta Spojených arabských emirátov (SAE), šejka H. H. Khalifa Bin Zayed Al Nahyana. Veľkolepú celosvetovú akciu podporili viaceré miestne i medzinárodné organizácie a jednotlivci. Príznačný názov Sokoliarstvo – živé dedičstvo ľudstva vyjadroval skutočnosť, že sokoliarstvo s vyše tritisícročnou históriou oprávnenne aspiruje na zápis do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, pretože len pri sokoliarskom love operený dravec podporovaný ušľachtilým psom spolupracuje s človekom, jazdiacim na koni či ťave. Takáto súhra rôznych živočíšnych druhov (vrátane človeka) je výnimočná a obdivuhodná.

## Ťavie dostihy aj preteky chrtov

V exkluzívnych hoteloch mesta Al Ain a v púštnom Desert Campe sa ubytovalo takmer 800 sokoliarov z viac ako 80 krajín sveta. Okrem početných národných delegácií sa na festivale zúčastnilo množstvo trénerov sokoliarstva, vystavovateľov, ale aj spisovateľov, maliarov a sochárov. Samozrejme, nechýbali fotografi a novinári špecializujúci sa na sokoliarstvo. Až 525 pozvaným účastníkom organizatori hradili celý pobyt, a to vrátane leteckej dopravy – mal som tu česť patriť medzi nich. Festival sa tešil pozornosti domácich sokoliarov a jednotlivé podu-

*Arabskí sokoliari sa chystajú do púšte na lov hubaru.*

*Medzi 80 delegáciami z celého sveta malo zastúpenie aj Slovensko.*

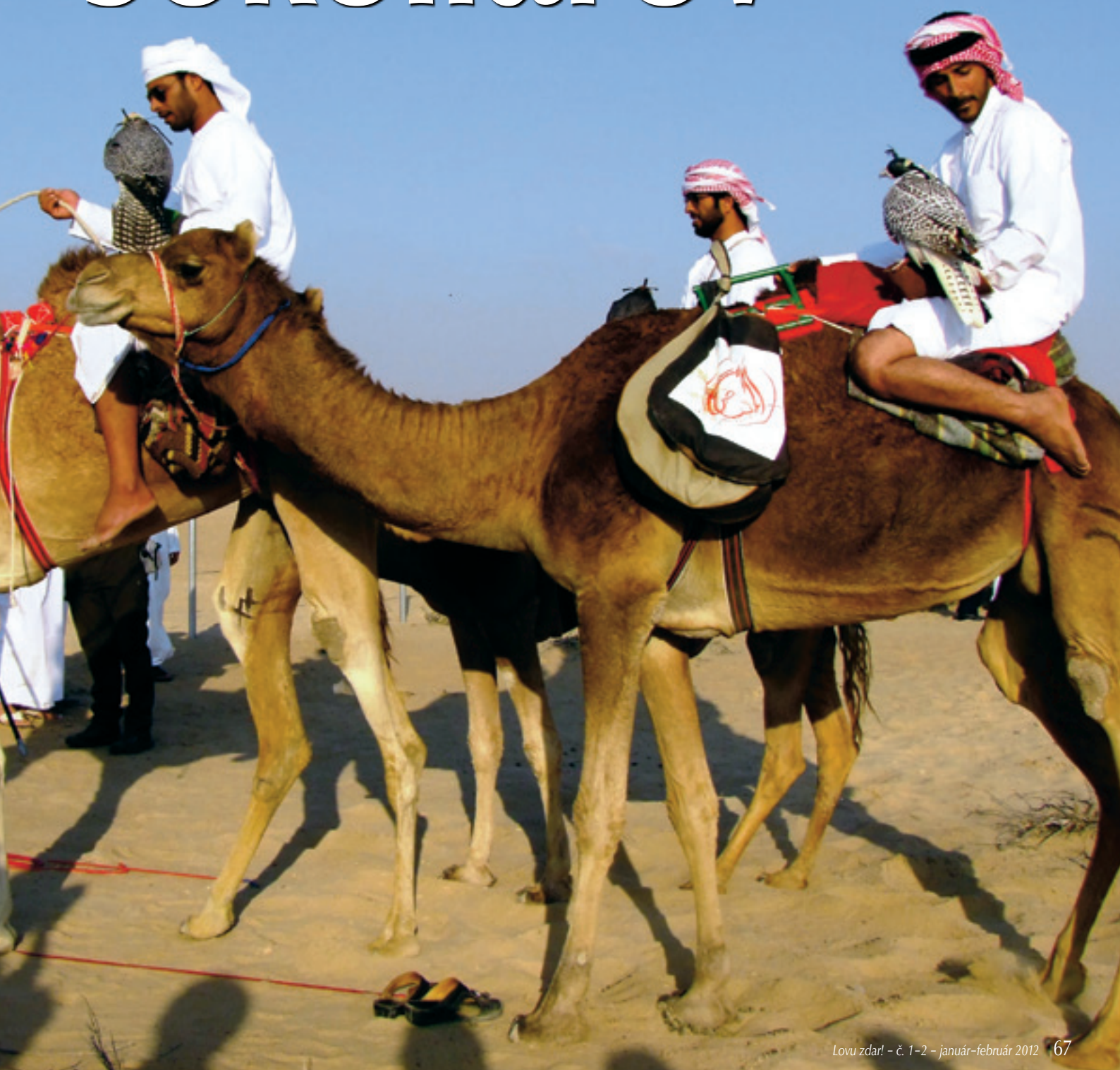


# III. MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL SOKOLIARSTVA V SAE

V dňoch 10. až 18. decembra 2011 sa v meste Al Ain v Spojených arabských emirátoch stretli sokoliari z celého sveta.



# Sviatok sokoliarov





*Preteky chrtov salukí sa konali v prirodzenom púštnom prostredí.*



*Domáci sokoliari relaxujú v typickom stane.*



## *V hotelových vestibuloch boli umiestnené informačné tabule s podrobným rozpisom programu na každý deň.*

jať každý deň sledovalo až päťtisíc priaznivcov tohto ušľachtilého spôsobu lovu.

Kyvadlovú dopravu medzi hotelmi a púštnym stanovým táborom Desert Camp (60 km od Al Ain), resp. stanovým mestečkom pri pevnosti Al Jahili zabezpečovali dvadsaťmiestne autobusy, ktoré premávali každú hodinu. V hotelových vestibuloch boli umiestnené informačné tabule s podrobným rozpisom programu na každý deň, a to vrátane výletov do Dubaja, Abu Dhabi (s exkurziou do sokoliarskej nemocnice) a do centra Sweihan Hubári. Perfektnú organizáciu v priam biblickom bablylone národov a rečí umocnilo nenútené a priateľské správanie všetkých sprievodcov i vodičov autobusov.

Festival sa začal v púšti – v dostihovom areáli pre ťavy (Camel Race Track) v Madinat Remahu. Kruhovitú, sedemnášť kilometrov dlhú dostihovú dráhu lemuje dvojpruhová asfaltová cesta. V rámci slávnostného otvorenia sa konali hromadné preteky za účasti 44 jazdcov na ťavách. Táto súťaž sa pre všetkých účastníkov stala ne-

**Na slávnostnom otvorení festivalu sa zúčastnili významní miestni i zahraniční predstavitelia.**



**Autor článku so sokolom poľovníckym na mangale.**



**Najväčšia mešita v Abu Dhabí dostala meno po šejkovi Zayedovi, zakladateľovi a prvom prezidentovi SAE.**



zabudnuteľnou. Na ťavie dostihy nadviazali preteky arabských chrtov saluki v tradičnom, teda prirodzenom púštnom prostredí. Zákony SAE nepripúšťajú štvranie živej zveri na území emirátov, preto chrty stíhali maketu gazely, visiacu na kovovom ramene terénneho auta jazdiaceho po vnútornom obvode dráhy. Majitelia sledovali svojich miláčikov na veľkých terénnych vozidlách po vonkajšom obvode dráhy. O výnimočnom vzťahu medzi chrtmi saluki a Arabmi svedčí skutočnosť, že mnohé psy zareagovali na vášnivé povzbudzovanie majiteľov a odbočili k milovaným pánom, takže stratili šancu na dobré umiestnenie. Napokon, aj prorok Mohamed, ktorý považoval psy za nečisté zvieratá, mal pre chrty slabosť, takže im v koráne udelil

výnimku. Po dva dni sa na piatich samostatných pretekoch vystriedalo približne 125 psov. Majitelia víťazných chrtov sa odviezli v drahých autách a medailisti si odniesli ďalšie hodnotné ceny. Plemeno saluki patrí k najstarším na svete – podľa viacerých historických prameňov arabské chrty spolupracujú s človekom už temer 13 000 rokov. Vynikajú vytrvalosťou, inteligenciou a oddanosťou, teda vlastnosťami, ktoré si arabskí beduíni nadovšetko cenia, takže ušľachtilý chrt je považovaný skôr za priateľa či člena rodiny, a nie za domáce či lovecké zviera.

## Lov v púšti

Stanový tábor Desert Camp tvoril vstup do loveckého revíru (s rozlohou 20 x 20 kilometrov)

**Pred vypustením na oblohu nasadzuje arabský sokoliar svojmu dravcovi miniatúrnú vysielačku.**

oploteného štyri metre vysokým drôteným pletivom. Prístup divkej zveri do revíru prakticky znemožňovalo približne polmetrové pletivo, ktoré z vrcholu oplotenia prečnievalo smerom von. Tábor pozostával z tridsiatky veľkých stanov. Prvý slúžil na stravovanie formou švédskych stolov. Keď si účastníci festivalu naložili chutné jedlo na tácky, mohli ho skonzumovať v troch veľkých stanoch. Jeden bol vybavený kreslami a stolíkmi v európskom štýle, v druhom (kombinovanom) boli aj podušky a vankúše na arabský spôsob a tretí, len s vankúšmi, bol určený domácim účastníkom. Všade ležali na podlahe krásne koberce. Široké chodníky vyložené kobercami viedli aj k otvorenému ohnisku a k priestrannému prístrešku. Beduíny zahalené v čiernom odevu tu ponúkali pravú arabskú kávu a rozličné orientálne špeciality pripravené tradičným spôsobom.

V 24 stanoch boli ubytované národné sokoliarske výpravy. Za tábormi boli inštalované štyri veľké kontajnery vybavené sociálnymi zariadeniami na hotelovej úrovni. Veľmi priestorný a vysoký stan vytváral prijateľnú klímu pre dravce, odpočívajúce na posedoch po náletoch na vábidlá ťahané funkčnými modelmi lietadiel.

**Slovenské tradície prezentovali aj lesníčari.**



KONFERENCIA IAF

## Vznikne stála kancelária

Počas festivalu, ktorý slávnostne otvoril Mohammed Al Bowardi, člen výkonnej rady Abu Dhabi, sa konala aj konferencia IAF. Účastníkov privítal Dr. Awad Ali Saleh, strategický poradca pre medzinárodnú kultúrnu spoluprácu, a pán Bowardi si s každým podal ruku. Bolo mi ctou venovať mu jednu z mojich kníh. V rámci konferencie zasadlo 42. valné zhromaždenie IAF. Rada delegátov schválila zápisnicu z valného zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo v roku 2010 v kaštieli v Palárikove, správy členov exekutívy aj čerpanie rozpočtu za uplynulý rok a návrh rozpočtu na rok 2012. Odsúhlasila i zmeny v stanovách, ktoré umožňujú vytvoriť stálu profesionálnu kanceláriu IAF.



**Mohammed Al Bowardi dostal obraz od belgických sokoliarov.**

Tento pokrokový a zatiaľ najúčinnější spôsob výcviku, ktorý domáci sokoliari predviedli ako prví na svete, vzbudzoval zaslúžený obdiv a úctu všetkých sokoliarov. Cvičiteľ brilantne ovládal lietadlo, takže vnaďidlo v poslednej chvíli uniklo pred pazúrmí útočiacého sokola. Aby cvičeného dravca neúspešné útoky neznechutili, napokon mu dovolil strmhlavým letom uchvátiť korisť – vábidlo.

Vyžrebovaní šťastlivci sa mohli zúčastniť na tradičnom sokoliarskom love v púšti. Ráno alebo poobede sa na ťavách vypravili do púšte, sprevádzaní chrtmi saluki, aby s jastrabmi a so sokolmi nesenými na *mangale* (textilný povlak nahrádzajúci sokoliarske rukavice z kože) lovlí púštne králiky, resp. púštne dropy (nazývané *hubaru*). Na ťavy nasadali asi 200 metrov za kempom, pri rozľahlom stane s pätnástimi koňmi v boxoch. Lovecké výpravy vedené skúsenými arabskými sokoliarmi mierili hlboko do púšte – do loveckého revíru Al Qasr Sarabi medzi veľkými dunami.

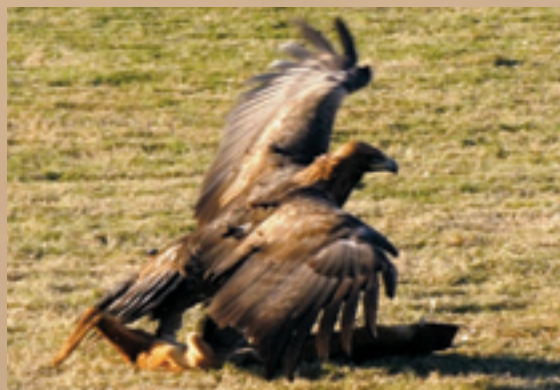
V stanovom mestečku pri pevnosti Al Jahili prebiehali prezentácie národných sokoliarskych organizácií – v tridsiatich stanoch, dvoch indiánskych tipi (Severná Amerika) a v deviatich jurtách (Maďarsko a Stredná Ázia). Spojené arabské emiráty sa predstavi-

li v samostatnom pavilóne tvorenom štyrmi stanmi.

V siedmich veľkých a šiestich menších stanoch boli vystavené trojrozmerné exponáty a fotografie tematicky zamerané na ochranu dravcov a propagovanie „vtáčích“ psov, najmä arabských saluki. Až šesťnásť stanov obsadili výrobcovia z celého sveta – ponúkali sokoliarsky výstroj, pomôcky a zariadenia, knihy, umelecké i komerčné predmety súvisiace so sokoliarstvom. Samostatný stan bol vyhradený pre matky s deťmi a ďalší slúžil ako moslimská modlitebňa.

Súčasťou festivalu bola výstava fotografií, umeleckých diel, šperkov a kostýmov, ako aj prezentácia umenia pozvaných spevákov, tanečníkov, básnikov a spisovateľov, ktorí sa špecializujú na sokoliarstvo.

**Orol skalný v aréne pri útoku na vlečku líšky (koža ťahaná na šnúre).**



## Defilé v krojoch a rovnošatách

Centrom festivalu sa stala aréna – ohradený areál rozprestierajúci sa na ploche dvoch futbalových štadiónov, s tromi komfortne vybavenými stanmi a s lôžami pre šejkov, zástupcov sponzorov, organizátorov a VIP hostí na ľavej strane, oproti veľkej tribúne pre návštevníkov. V štyroch veľkých a v jednom menšom otvorenom stane boli umiestnené cvičené dravce (takmer päťdesiat orlov, sokolov a jastrabov), ktoré vystupovali v aréne pri letových ukázkach pre divákov, ako aj počas slávnostného defilé zástupcov jednotlivých štátov v posledných dvoch dňoch festivalu. Podľa vzoru olympijských hier bola väčšina delegácií oblečená v rovnošatách alebo v národných krojoch a každú výpravu viedol reprezentant príslušnej krajiny, nesúci štátnu zástavu a tabuľku s názvom štátu.

Súbežne s festivalom sa každý deň konali prednášky a semináre, na ktorých odborníci z celého sveta diskutovali o témach týkajúcich sa ochrany dravých vtákov a zachovania ich prirodzeného prostredia, veterinárnej starostlivosti, sokoliarskeho vzdelávania, využitia psov pri sokoliarskom love, praktického sokoliarstva, rehabilitácie dravcov, vytvorenia svetového internetového fóra na podporu sokoliarstva, ako aj zachovania sokoliarstva ako nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva (zápisom do zoznamu UNESCO). Festival moderovali Jim Chick a Gordon Mellor, hlavným ceremoniárom bol Terry Large. Riaditeľ festivalu Nick Fox z Veľkej Británie povedal: „Sokoliari sveta doteraz nikdy nevideli a nezažili takúto medzinárodnú akciu, ktorá sa možno už nikdy nezopakuje!“

V mene všetkých zúčastnených sa chcem úprimne poďakovať predstaviteľom Spojených arabských emirátov (najmä emirátu Abu Dhabi) a všetkým sponzorom i usporiadateľom za uskutočnenie nádherného, pre svetové sokoliarstvo veľmi prospešného festivalu.

**Text a fotografie: Tomáš Krivjanský, [www.krivjansky.sk](http://www.krivjansky.sk)**